

vozována jenom ze zvláštním povolením úředním, odhlášením a novým nepřihlášením v době osmi týdnů od jejího úrazu počítaje, byla jí úplně odňata.

Čís. 6171.

Okresní silniční výbory na Moravě nejsou »stranou« ve smyslu Šu 3 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák. O odpomoc proti liknavosti veřejných korporací, v jichž vlastnictví jsou silniční objekty, jest zakročiti knihovnímu soudu u příslušného nadřízeného orgánu.

(Rozh. ze dne 7. července 1926, R II 200/26.)

Okresní soud v T. na Moravě uložil silničnímu výboru okresu T. na Moravě pořádkovou pokutu pro nedodržení lhůty ku zavedení knihovního pořádku ohledně silnice. Rekursní soud k rekursu silničního výboru okresu T. napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že s uložení pořádkové pokuty schází.

Důvody:

Dle Šu 11 zákona o zakládání a udržování veřejných neerárních silnic a cest ze dne 30. listopadu 1877, čís. 38 z. zák. pro Moravu náleží zakládání a udržování okresních silnic okresním konkurencím. Silniční konkurenční okresy mají pak stejnou rozlohu jako obvody okresních soudů, dle Šu 26 téhož zákona jest pro každý silniční konkurenční okres zřízen t. zv. okresní silniční výbor. Tento výbor není samostatnou právnickou osobností, nýbrž pouhým usnášejícím se a dozorčím orgánem a jest jej rozeznávati od oné veřejnoprávní korporace, do jejíž vlastnictví patří okresní silnice. Proto okresní silniční výbory nemohou býti »stranou« po rozumu Šu 3 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák., kterou při liknavosti lze způsobem tamže uvedeným, t. j. pohrůzkami a ukládáním pokut poháněti k zavedení knihovního pořádku. Ohledně veřejnoprávních korporací, v jichž vlastnictví jsou silniční objekty (srv. rozhod. čís. 836 a 2288 sb. n. s.), jest pak správným postup ten, že knihovní soud zakročí o odpomoc proti jejich liknavosti u příslušného nadřízeného orgánu. Mimochodem se podotýká, že není zjištěno, zda jde o okresní silnice první či druhé třídy a zda též příslušná obec jest dle čl. V. zákona ze dne 7. února 1886, č. 20 z. zák. pro Moravu povinná k výkupu pozemků a tudíž i k zavedení knihovního pořádku. Jsou tedy usnesení nižších stolic, ukládající pokutu okresnímu silničnímu výboru v T. po rozumu Šu 16 nesporného patentu zřejmě nezákonná, i bylo proto dovolacímu rekursu vyhověti.

Čís. 6172.

Ručení podle Šu 1315 obč. zák. nevyžaduje předchozí vědomosti o nezdatnosti zřizencově. Nezdatností jest rozuměti trvalou vlastností

zjednané osoby, pouhá neopatrnost, nepozornost nebo pouhé nedopatření v ojedinělém případě není ještě důkazem nezdatnosti, ani hrubá nedbalost, stala-li se za mimořádných okolností a zůstala-li ojedinělou, nestačí, by někdo byl pokládán za nezdatného.

Pokud dlužno v použití zbraně polním hlídačem spatřovati jeho nezdatnost.

(Rozh. ze dne 9. července 1926, Rv I 343/26.)

Žalovaný Matěj F., polní hlídač v N. v Čechách, postřelil při výkonu služby žalobkyni. Matěj F. by ve službách sdružení N-ských zemědělců, kteří ho ustanovili za polního hlídače. Jedním z členů sdružení byl i Václav J., jenž vybíral od ostatních členů sdružení peníze na vydržování hajného a u okresní správy v S. zakročil o ustanovení Matěje F-a hajným. Žalobě o náhradu škody proti Matěji F-ovi a Václavu J-ovi vyhověl procesní soud prvního stáda, že uznal žalovaného Matěje F-a povinným náhradou škody, proti Václavu J-ovi pak žalobu zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobkyně. Nejvyšší soud uznal i žalovaného Václava J-a povinným náhradou škody.

Důvody:

Dovolání vytýká odvolacímu soudu právem, že posoudil věc po právní stránce mylně, vykládaje si nesprávně právní pojem zdatnosti podle § 1315 obč. zák. a máje za to, že žalovaný J. neručí za škodu Matějem F. způsobenou i proto, že domnělé nerozvážnosti a nezkušenosti — správně nezdatnosti — Matěje F. neznal a ani při obyčejné pozornosti o ní vědomost míti nemohl. V posléze řečeném směru byla odstraněna třetí dílčí novelou k obč. zák. jakákoliv pochybnost o tom, že k ručení podle § 1315 obč. zák. se nevyžaduje předchozí vědomost o nezdatnosti zřízencově, že tudíž na tom nesejde, zda tato nezdatnost zaměstnavateli při ustanovení zřízence nebyla a ani nemusila býti známa (rozhodnutí č. 1076 a 4586 sb. n. s.). Ustálen je v soudnictví též výklad pojmu zdatnosti v § 1315 obč. zák. Je sice pravda, že nezdatností je rozuměti trvalou vlastnost zjednané osoby, že pouhá neopatrnost, nepozornost neb pouhé nedopatření v ojedinělém případě není ještě důkazem nezdatnosti, že i svědomitému a dbalému člověku se může přihoditi nedopatření a že dokonce ani hrubá nedbalost, stala-li se za mimořádných okolností a zůstala-li ojedinělou, nestačí, by někdo byl pokládán za nezdatného. Avšak v projednávaném případě byly nižšími soudy zjištěny skutkové okolnosti, které vnucují přímo úsudek, že žalovaný Matěj F. nemá dokonalé svědomitosti a naprosté dbalosti, které by ho učinily zdatným, zejména, že také nemá nezbytné nejlepší vůle, své schopnosti skutečně vynaložiti. Jeho nedbalost, ze které vznikla žalující straně škoda, dovršila tak hrubý stupeň, že za ni byl dokonce trestním soudem stíhán a pro přestupek proti lidské bezpečnosti podle § 335 (431) tr. zák. potrestán, dopustiv se podle toho činu, o němž každý již podle jeho přirozených následků může snadno poznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo bezpečnosti těla lidského,

nešetřil tudíž ani té nejobyčejnější dbalosti, již nutno požadovati na každém, kdo je při zdravém rozumu. K tomu však v projednávaném případě přistupuje, že žalovaný Matěj F. byl podle okolností případu povinen osvědčiti ve svém vystupování zvláštní opatrnost a péči. Podle zjištění nižších soudů, opřené o přípis městského úřadu v N. a dekret okresní politické správy v St., byl Metoděj F. ustanoven za polního hajného volným zájmovým sdružením místních starousedlých zemědělců a vykonal předepsanou přísahu jako polní hlídač pro jistý dohlédací okrsek pozemků. Tím se stal veřejnou stráží podle zákona ze dne 16. června 1872, č. 84 ř. zák. a měl proto zvláštní povinnost věnovati výkonu své služby všechnu pozornost, šetřiti všech předpisů pro ni platných a zejména také nevybočiti z mezí zákonem jí určené. Podle § 25 zákona ze dne 12. října 1875, č. 76 z. zák. byl jako hlídač oprávněn ve službě nositi zbraň poboční, kteréž však užití jest dovoleno jen v případech spravedlivé obrany. Matěj F. konal službu jsa vyzbrojen puškou a použil jí za okolností, za kterých podle zjištění nižších soudů o sebeobraně vůbec nemůže býti řeči. Bylo by bývalo o sobě neomluvitelnou neopatrností, kdyby si Matěj F. u výkonu své služby jako veřejná stráž se střelnou zbraní, kterou podle své služby ani nositi nebyl oprávněn, byl z nezkušenosti nebo neobratnosti počínal tak, že by mu rána z ní byla mimoděk vyšla a někoho zranila. On však, jak sám udal, střelil, když žalobkyně byla ve vzdálenosti 55—60 kroků, směrem na pravo od ní, nechtěje ji střeliti, nýbrž zastrašiti. Střelil tedy do její blízkosti úmyslně, ne-li v úmyslu přímo nepřátelském a nad to ještě tak neobratně, že ji skutečně zasáhl a ji mimo jiné i na hlavě zranil asi 18 broky. Byv proto rozsudkem ze dne 9. listopadu 1924 odsouzen, nenechal si tuto skutečnost býti ponaučením pro budoucnost, nýbrž zavadal v květnu 1925 znovu podnět k trestnímu oznámení, že vystřeliv u výkonu služby, zase ohrozil lidskou bezpečnost. Třebaže tentokráte pro ohrožení to odsouzen nebyl, zůstává tím přece nedotčeno zjištění, že za výkonu služby, tedy jako polní hlídač proti předpisům této své služby bez sebeobraný použil střelné zbraně. Všechny tyto okolnosti odůvodňují úsudek, že Matěj F. třebaže je jinak spolehlivým a pečlivým člověkem, se neopíjí a je způsobilým k službě polního hajného, nemá dosti mravní síly a pevné vůle, by šetřil i zvláštních povinností s touto službou spojených, že je tedy pro ni nezdatným. Podle § 1315 obč. zák. ve znění III. novely k obč. zák. ručí, kdo užívá k opatření svých věcí nezdatné osoby, za škodu, kterou tato osoba, opatřující tyto věci, způsobila osobě třetí. Ručí za ni proto také žalovaný Václav J., o němž nižší soudy otázku pasivní legitimace rozřešily a odůvodnily v podstatě správně. Bylo proto i žalovaného J-a podle žalobní žádosti odsouditi k náhradě škody, a to částkou, jak ji první soud uložil spolužalovanému a pravoplatně již odsouzenému Matěji F-ovi, a rukou společnou a nerozdílnou s tímto. Ručení rukou společnou a nerozdílnou bylo vysloveno použitím § 1302 obč. zák.

Čís. 6173.

Nebyla-li upomínací žaloba žalovanému doručena, nenastává zahájení rozepře (§ 232 c. ř. s.) tím, že žalovaný podal odpor proti pla-